

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การจัดการเรียนร่วม ด้วยมีความเชื่อที่ว่า การศึกษาเป็นสิทธิมนุษยชนพื้นฐานทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กพิการ หรือเด็กด้อยโอกาสในทางวิชาการเรียกว่า เด็กที่มีความพิเศษทางการศึกษา (Children with Special Education Needs) การที่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาอยู่ในระบบการศึกษาและมาอยู่ร่วมในสังคมโรงเรียนเด็กปกตินั้น ทำให้เกิดความเท่าเทียมกัน ในการดำรงชีวิต และการอยู่ในสังคมที่ดีขึ้น ส่งเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้มีการพัฒนาในการดำรงชีวิตอย่างมีศักยภาพเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550 : 15) ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษามาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่นการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 2 มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (สำนักงานการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, 2542 : 7-8)

แต่อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนร่วมมักประสบปัญหาในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดหลักสูตร การเตรียมบุคลากร การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การ

จัดสภาพแวดล้อม การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้การจัดการเรียนร่วมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรตามที่คณะอนุกรรมการพิจารณาส่งเสริมการศึกษาแบบมีส่วนร่วม คณะจัดการศึกษาพิเศษโดยครอบครัว และชุมชนกระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน สมศักดิ์ ไชยโชติ, 2550 : 4) ซึ่งได้สรุปถึงปัญหา และอุปสรรคในการจัดการศึกษาพิเศษของหน่วยงานต่างๆดังนี้

1. ปัญหาด้านบุคลากรพบว่า การเตรียมครู และบุคลากรที่มีความสามารถด้านการศึกษาพิเศษยังดำเนินการไม่ได้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อีกทั้งครูผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนหนึ่งยังขาดความรู้เจตคติ และทักษะที่ถูกต้องในการจัดการศึกษาพิเศษที่เป็นระบบครบวงจร กล่าวคือครูต้องมีความรู้ และทักษะในการวางแผนพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Education Plan : IEP) และแผนสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)

2. การจัดบรรยากาศและกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพนักเรียนเป็นรายบุคคลเท่าที่ควร

3. การวัดประเมินผลไม่เป็นสภาพจริง และไม่สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียน

4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจ และจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารสนเทศน้อย และยังไม่ชัดเจนการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นทางการศึกษาของผู้เรียนยังทำได้น้อยทำให้เกิดปัญหาในการรับเด็ก คัดแยก ส่งต่อ และจัดเข้าเรียน

5. ผู้บริหารสถานศึกษายังมีทัศนคติตาม และส่งเสริมบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษน้อยทำให้ครูไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

6. ครูขาดขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจากขาดการสนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

7. ด้านงบประมาณในภาพรวมพบว่า การจัดสรรงบประมาณให้กับการจัดการศึกษาพิเศษยังไม่เพียงพอทั้งงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ และงบประมาณที่ใช้พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ กล่าวคือ งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับจำนวนเด็กพิการที่เข้ารับบริการการศึกษาที่ผ่านมามากขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายรายหัวในการดำเนินการต่ำกว่าเกณฑ์ที่เหมาะสม

8. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ เนื่องจากได้รับงบประมาณน้อย จึงทำให้นักเรียน ตำรา และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการสำหรับคนพิการ

9. สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาพิเศษยังมีไม่เพียงพอเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน

10. ด้านการจัดการ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง ทำให้สถานศึกษาบางแห่งเกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไป ในทางที่เหมาะสม

ระบบส่งต่อไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม การประสานกับ หน่วยงานอื่น หรือเครือข่ายยังทำได้น้อย

11. การนำนโยบายจากส่วนกลางสู่การปฏิบัติยังล่าช้า และระดับปฏิบัติสับสนอันเนื่องมาจากขาดกระบวนการทำความเข้าใจที่ชัดเจนจนต่อเนือง

ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา มีโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมทั้งสิ้น 42 โรงเรียน โดยจัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และพบปัญหาการจัดการเรียนร่วมหลายประการ ทำให้ผู้วิจัยต้องการทราบว่าปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบปัญหาการจัดการเรียนร่วม โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และตามช่วงชั้นที่สอนแตกต่างกันหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอะไรบ้าง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ตามทัศนะของครูที่ผ่านการอบรมบัญชี ค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมตามทัศนะของครูที่ผ่านการอบรมบัญชี ค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมตามทัศนะของครูที่ผ่านการอบรมบัญชี ค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีตามตัวแปรประสบการณ์การปฏิบัติงานของครูผู้สอน และระดับช่วงชั้น
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกันมีปัญหการจัดการเรียนร่วมแตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนในแต่ละระดับช่วงชั้นมีปัญหการจัดการเรียนร่วมแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลการศึกษาที่ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

ด้านความรู้

1. ทำให้ทราบระดับปัญหการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี
2. ทำให้ทราบปัญหการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี
3. ทำให้ทราบปัญหา และข้อเสนอแนะในแก้ไขปัญหการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี ของครูผู้สอน

ด้านการนำไปใช้

1. ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำใช้เป็นแนวทางในการวางแผน เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ให้เหมาะสม
2. เป็นแนวทางศึกษาวิจัยสำหรับผู้เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีความสนใจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ ครูที่ผ่านการอบรมบัญชี ค ที่สังกัดอยู่ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เฉพาะ โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 42 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 285 คน

1.2 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี จำนวน 166 คน ซึ่งได้มาโดยสุตรยามานะ (Yamane, 727-728 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชสุภวงศ์, 2546 : 104) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random) แล้วสุ่มแบบเจาะจง (purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ

- 2.1 การจัดหลักสูตร
- 2.2 การเตรียมบุคลากร
- 2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.4 การจัดเตรียมและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
- 2.5 การวัดและประเมินผล
- 2.6 การจัดสภาพแวดล้อม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูจำแนกเป็น 3 ระดับคือ

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) ตั้งแต่ 5-10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 จำแนกตามระดับช่วงชั้น จำแนกเป็น 2 ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ

- 1) ช่วงชั้นที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 1-3
- 2) ช่วงชั้นที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 4-6

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต ใน 6 ด้าน ตามเกณฑ์การแบ่งด้านโดยสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 26-27)

- 3.2.1 การจัดหลักสูตร
- 3.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3.2.3 การเตรียมบุคลากร
- 3.2.4 การจัดเตรียมและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
- 3.2.5 การวัดและประเมินผล
- 3.2.6 การจัดสภาพแวดล้อม

นียมศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการจัดการเรียนการร่วม คือ สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนแกนนำสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ การหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเตรียมบุคลากร การจัดเตรียมและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดสภาพแวดล้อม

2. การจัดการเรียนร่วม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำเด็กที่มีความบกพร่อง หรือเด็กที่มีความต้องการเป็นพิศษมาเรียนร่วมกับนักเรียนปกติในชั้นเรียน เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และนักเรียนปกติก็ให้การยอมรับและเข้าใจเพื่อนนักเรียนที่มีความบกพร่อง

3. โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ปี พ.ศ.2551 เฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา 42 โรงเรียน

4. เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความต้องการเป็นพิศษทางการศึกษาตามการจำแนกของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 9 ประเภท เนื่องจากสภาพบกพร่องทางร่างกายสติปัญญา อารมณ์และสังคม ได้แก่ เด็กที่มีความพิการหรือมีความบกพร่องทางการเห็น บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางร่างกาย มีปัญหาการเรียนรู้ บกพร่องทางการพูดและภาษา มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน

5. การจัดหลักสูตร หมายถึง การเตรียมความรู้ในเรื่องหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตร การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

6.การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรม และการนิเทศการเรียนการสอน

7. การเตรียมบุคลากร หมายถึง การฝึกอบรม ศึกษาดูงานและพัฒนาครูผู้สอนรวมทั้งการนิเทศ จัดหาเอกสาร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในการส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน

8. การเตรียมและใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ผลิต จัดหา สื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ การประเมินการใช้สื่อ และการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน

9. การวัดและประเมินผล หมายถึง การปรับเกณฑ์ การใช้เครื่องมือ วิธีการวัดผล และประเมินผลที่หลากหลาย และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

10. การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การปรับสภาพแวดล้อม อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องน้ำ รวมถึงการจัดชั้นเรียน ห้องสอนเสริม ห้องเล่น ห้องน้ำ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

11. ระดับชั้นผู้เรียน หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา แต่ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นระดับช่วงชั้น 2 ช่วงชั้น เพื่อกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง

12. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติงานการเรียนการสอนอยู่ในโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนประถมศึกษา และผ่านการอบรมเป็นผู้ให้บริการสอนเสริมแก่สอน เด็กที่มีความต้องการพิเศษ (บัญชี ค) จากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปัตตานี

13. ประสบการณ์การสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ของครูแบ่ง ออกเป็น ประสบการณ์น้อยกว่าปี 5 ปี ประสบการณ์ 5- 10 ปี และประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป

Prince of Songkla University
Pattani Campus